

פודקסט "הכלה למעשה"

מבית היוצר של אגף א' לחינוך יסודי

מוריה טלמור משוחחת עם גלית לוי אודות ויסות מאפייני דור האלפא

תשע"ד - 2024

הערה:

קובץ זה כולל תמלול מלא של הפרק.

התמלול נעשה באמצעות בינה מלאכותית, ונעשו תיקונים בהתאם לצורך. עדיין ייתכנו טעויות כתיב / לשון במהלך התמלול

מה אנחנו יודעים על דור האלפא?

אני מורה או יועץ ופסיכולוג?

למה צריך להוריד את המען בשיעורים?

פסיכו-פדגוגיה מה זה אומר?

למה ההטרוגניות זה דבר חשוב?

מוריה

שלום, ברוכות וברוכים הבאים להסכית הכלה למעשה.

שמי מוריה טלמור, אני חלק מצוות האגף לחינוך יסודי במשרד החינוך, ועוסקת בקידום פדגוגיה מכילה בכיתה ההטרורגנית. בכל פרק אני מראינת מומחה או מומחית בתחום, וביחד אנחנו מתרגמים תפיסות עולם לפרקטיקות.

והיום, דור האלפא. נדבר על המאפיינים של הדור הזה, האם באמת מסכים זה כל מה שמעניין אותם, ואיך מנהלים מערכת שבה נפגשים שישה דורות חברתיים שונים. מתחילים.

קול מבחוץ

ידעתי שיש לנו בבית הספר דור אחר, אבל אני כל פעם מופתעת לגלות עד כמה הוא שונה.

מוריה

זאת נעמה, מורה בבית ספר יסודי.

קול מבחוץ

בת שבע וחצי כתבה כבר ארבעה ספרים והיא מוכרת אותם מה שמדהים זה שהיא כתבה את הסיפורים מתוך ראייה יזמית בגיל שש היא רצתה לקנות בית ולכן מכרה צמידים אבל אז היא הבינה שצמידים זה לא עסק משתלם והגיעה למסקנה שלהכין צמיד אחד לוקח יותר מדי זמן ואפשר למכור אותו רק פעם אחת ולכן חיפשה משהו שאפשר להכין אותו פעם אחת ולהדפיס ולמכור הרבה פעמים אגב, כשסיוון תהיה גדולה, היא לא רוצה להיות סופרת, היא רוצה להיות זמרת רוק.

זה מדהים, היא בת שבע וחצי, לאן היא עוד תגיע? אבל השנה בכיתה שלי יש יותר ויותר תלמידים שאני מזהה אצלם התנהלות מאוד דומה.

מוריה

גלית, מה יש לך להגיד על מה ששמענו עכשיו?

גלית

סיוון מייצגת את דור האלפא.

אנחנו רואים שיש שני מאפיינים שבולטים אצל ילדי דור האלפא ביחס לדורות החברתיים הקודמים.

מאפיין ראשון חשיבה יזמית ומאפיין השני חשיבה יצירתית מאוד מאוד גבוהה. העתידן דן שובל מצא שילדי דור האלפא יהיו הדור הכי יזמי והכי יצירתי שהיה בכל תולדות האנושות. הסיבה היא שילדי דור האלפא יקימו מיזמים עסקיים, כמו ששמענו את סיוון, מגיל מאוד צעיר, והלמידה שהם יעשו לאורך השנים תאפשר להם להתפתח ולצמוח יותר ממה שצומחו הדורות הקודמים.

מוריה

גיל שבע וחצי.

יש לנו למה לחכות, אני מבינה.

אז זה הזמן להציג את גלית לוי, יועצת אסטרטגית לחדשנות חינוכית. מובילה מהלכים אסטרטגיים מחוללי שינוי במערכת החינוך, ובעשור האחרון חוקרת את פערי הדורות מנקודת מבט סוציולוגית. שלום גלית.

גלית

היי מוריה, ממש כיף להיות כאן.

מוריה

גם לי.

איך הגעת לזה?

איך הגעת לכל הסיפור הסוציולוגי ופערי הדורות?

גלית

אז התשוקה שלי לחקור את נושא פערי הדורות התחילה כשנועם הבן שלי היה בן שמונה. הוא חזר יום אחד מבית הספר עם מבט עצוב וקורע לב, ואמר לי, אמא, אני הבנתי, בית ספר זה כלא.

מוריה

בית ספר זה כלא?

חד משמעית בחווייה שלו.

המבט המאוד קורע לב וההסבר שהוא סיפר ככה אחר כך אחרי שהוא נרגע מהבכי, גרם לי להבין שיש כאן משהו הרבה הרבה יותר עמוק, שאני צריכה להבין אותו כדי לעזור לו. ואז נחשפתי כסוציולוגית לנושא של פערי הדורות, והבנתי ששם טמון הקושי, ואתגרים חינוכיים רבים נוספים שאנחנו פוגשים במערכת החינוך. מדור ה-Baby Boomers, שהם בני 58 ומעלה, ועד לדור ה-Alpha, שהם בני 3 עד 13.

מוריה

אז תמיד היו פערי דורות?

זה מזכיר לי שקראתי באיזה ספר, לא סיפור אמיתי, אבל שעל הפירמידות במצרים, היה כתוב, הדור של היום זה לא הדור של פעם.

גלית לוי

נכון מאוד. העניין הוא שהמעברים בין הדורות בשנים, בתקופת הפירמידות במצרים, לעומת מה שאנחנו חווים היום, הם לא בהכרח ישבו על שינויים של פרדיגמות חשיבה שונות, דפוס יההתנהגות שונים שאנחנו חווים היום, בקצב של התפתחות הדורות אם תסתכלי על דור הבייבי בומרס אז טווח הגיל שלו הוא 25 שנה דור האלפא טווח הגילאים ההשתנות מידור לדור מצטמצמת ל10 שנים. אז בין הבייבי בומרס לבין דור האלפא יש עוד כל מיני אותיות באמצע נכון יש דור האיקס ודור הוואי. יש עוד? דור ה-Z. שדור ה-Z זה מאוד מעניין, מכיוון שהם כרגע לומדים בחטיבות הביניים ובתיכונים, משרתים בצבא, וגם נכנסים כמורים או כסייעות או כסטודנטיות למערכת החינוך.

מוריה

אז כדי להבין את הפער הזה, אני רוצה שנתמקד באמת כרגע בדור ה-Alpha. מה מאפיין את דור ה-Alpha, ואם אפשר לעשות את זה דרך הסיפור של סיוון, אז זה יעזור לכולנו אולי להבין את זה יותר טוב.

גלית

אז ראינו שאחד המאפיינים הבולטים אצל דורו אלפא, דרך סיוון, זה נושא של חשיבה יצירתית וחשיבה יזמית.

מוריה

ודור אלפא, הגילאים שלו, זה בית ספר יסודי?

גלית

בית ספר יסודי וגני ילדים.

זאת אומרת, הם בני שלוש עד שלוש עשרה. מה שמדהים זה שהם בשנה הבאה נכנסים לחטיבות הביניים. ואז יהיה ערבוב בחטיבת הביניים בין שני דורות שונים. הם ילידי איזה שנה? החל מאיזה שנה? הם ילידי שנת 2010, ובעצם חוקר בשם מקרינדל, חוקר אוסטרלי, הוא הראשון שזיהה את ילדי דור האלפא. הוא בחר לקרוא לו אלפא, כיוון שכמו גבר אלפא שפורץ דרך בשבט, שמתנהג בתפוסי חשיבה ותפוסי התנהגות אחרים לגמרי שלא נראו קודם, כך גם דור האלפא.

מוריה

אז מי באמת אחראי על האפיון של הדורות השונים? זה הסוציולוגים?

גלית

הסוציולוגים. אאוי ושטראוס, שני סוציולוגים אמריקאים, היו הראשונים שבעצם זיהו שיש דור חדש.

הם קראו לו דור וואי, מכיוון שזה דור שמאוד מאוד אוהב לשאול שאלות. אנחנו לפעמים אומרים עליהם וואי וואי וואי, אבל זו אמירה השיפוטית היחידה שאנחנו נגיד היום על הדורות. אחרי שהם זיהו שיש דור Y, הם הבינו שיש כאן איזשהו עניין, והגיעו להבנה שיש את דור ה-X ודור ה-Z, ודור ה-Baby Boomers. שאלת קודם לגבי סיוון מה עוד מאפיין את ילדי דור ה-Alpha מתוך ההקלטה של סיוון, אז אמרנו שהם מאוד יזמיים ויצירתיים, ומאופיינים גם ביכולת קוגניטיבית או רמה קוגניטיבית מאוד מאוד גבוהה. אנחנו רואים שהיכולת הזאת קיימת גם אצל ילדי דור האלפא שלא נחשפים לטכנולוגיה, וזה חוצה תרבויות לא רק בגבולות מדינת ישראל, אנחנו יכולים לראות את אותם המאפיינים גם ביבשות אחרות או ברמה העולמית רחבה יותר.

מוריה

אני מנסה להבין, האם זה משהו, סוג של התקדמות, אבלוציה, שבה כל דור הופך להיות יותר חכם מהדור הקודם, או שכאן יש בכל זאת משהו חריג.

גלית

אז א', כן, אנחנו רואים את זה מתקופת הפירמידה, שכל דור אחר הופך להיות יותר חכם מקודמו, אבל לא רק, יש השפעות טכנולוגיות, יש השפעות כלכליות, השפעות בגישות של הורות, השפעות בגישות של חינוך, השפעות גאו-פוליטיות, שמשפיעות מאוד על התפתחות של דורות שונים, ומה שמדהים זה שזה יושב על ממש תודעה קולקטיבית, שאפשר לסמן אותה כתודעה ששייכת לדור שלם. מה שמעניין ממה שקראתי כהכנה למפגש, שילדי דור האלפא, שנולדו עם מסכים דבוקים לאצבעות, מחפשים את העולם שבחוץ. ומחוץ המסכים, זאת אומרת, מצד אחד המסכים, הם מילדים אצלם, אבל מצד שני זה לא הדבר היחיד שמחפשים, הם כן מחפשים את החוץ, את החקר, את המייקרס.

מוריה

למה?

גלית

זה נתון מאוד מפתיע, נכון?

היינו חושבים שהם ירצו להמשיך להיות צמודים למסך, כמו שראינו אצל ילדי דור ה-z, אבל זה מאוד משתנה אצל ילדי דור ה-a, לפחות בנתונים המחקריים הראשונים שאנחנו רואים. וההסבר המרכזי שחוקרים נותנים לסיבה הזו, היא שילדי דור ה-a נולדו למציאות שבה המסכים כבר היו קיימים, גם ילדי דור ה-z. אבל אצל ילדי דור ה-a זה הרבה יותר בסיסי, מכיוון שהם כבר ילדים בכורים להורים מדור הוואי, והורים מדור הוואי, שהם בני 24 עד 35, 6 פחות או יותר, הטכנולוגיה גם לא זרה להם בכלל. ולכן המסך או הטכנולוגיה היא סוג של אורח חיים ושגרה עבורם, ומחפשים את האחר.

האקס פקטור, מה שאצלנו פעם היה טכנולוגיה, אצלם זה פשוט לשחק בכדור מחוץ. האחר הוא לחוות את החוץ, לשחק כדור, לחוות למידה שהיא חוץ כיתתית, לחוות חוויה של להיפגש האחד עם השני, שהיא לאו דווקא דרך הטכנולוגיה, ויש ממש מגמה של חזרה לאותם דפוסים של חוויות שמייצרות שמחה והנאה, אצל דור הבייבי בומרז, שזה הסבא והסבתא של ילדי דור האלפא.

מוריה

אני שמחה לשמוע, כיוון שאני מגדלת דור אלפא עכשיו, אני שמחה לשמוע שיש איזה חיבור גם לסבא וסבתא בתוך הדבר הזה. אני רוצה רק לעשות סיכום מה אני יודעת.

אני הבנתי שהם חכמים, הבנתי שהם יצירתיים, הבנתי שהם יזמים, הבנתי שהם מחפשים את העולם שבחוץ קצת לחוש יותר ולהרגיש את התלת ממד ולא רק את הרובד השטוח של מסכים.

מה עוד?

גלית

בואי נדבר על מחוברות. זה אחד הנושאים או מאפיינים שמטרדים אותנו מאוד כאנשי חינוך, כהורים ובכלל בהווה שמתרחשת היום. ואנחנו רואים את ההשתנות המאוד גדולה בנושא המחוברות מדור הבייבי בומרס ועד לדור האלפא. במחוברות אנחנו מתכוונים למושג אינגייג'מנט והכוונה היא למחויבות לאורך זמן שמערכת גם רגש אכפתיות ולא רק. שמיצר מעורבות.

המעורבות היא שלב ראשון, כי ברגע שאני מרגישה מעורבת, אז אני גם מרגישה מחויבת, ואנחנו רוצים שהמחויבות הזאת תהיה לאורך זמן. זאת אומרת, אנחנו רוצים שילדי דור האלפא ירצו להתמיד בביצוע משימה לאורך זמן. אנחנו רוצים שילדי דור האלפא יפתחו רמת קשב יותר גבוהה ממה שאנחנו רואים היום. מטבעם, בבסיסם הם פחות מעורבים ופחות בא למוטיבציה.

מוריה

זה אומר ש...יותר בעיות קשב?

גלית

זה אומר... כן, לגבי בעיות קשב.

זה אומר שיש מנועים אחרים שמפעילים את הרצון של ילדי דור האלפא להיות מחוברים למשימה, לתפקיד, למערכת יחסים, שאני ככה לוקחת את זה לעתיד, או למקום עבודה, או למקום הגירויים, או לעיסוק.

ניתן רגע דוגמה.

דור הבייבי בומר, אז אנחנו רואים שיחליפו אולי עיסוק אחד לאורך הקריירה שלהם, דור הוואי אנחנו רואים שהם יחליפו בין שלושה לארבעה עיסוקים לאורך הקריירה. אני התחלתי כאשר חינוך, אני אמשיך כמעצבת פנים או כל עיסוק אחר.

אצל דור האלפא, עתידינים צופים שהם יחליפו בין 16 ל-19 עיסוקים לאורך הקריירה.

מוריה

זה נתון מדהים.

זאת אומרת, אני חושבת כשאת מדברת על מאמר של ריצ'רד לבוי, שמדבר על שישה מפתחות למוטיבציה. והוא צריך לכתוב את המאמר מחדש כנראה, כשהוא מתייחס לדור האלפא.

גלית

אני מסכימה לגמרי, ואני אגיד למה, מכיוון שמנועי המוטיבציה בהשתנות בין הדורות מתחלפים ומשתנים. למשל מנוע מוטיבציה ללמידה אצל דור ה-Y, שהם בני 24 ועד 35-6, הוא העניין, עד כמה מעניין. מנוע מוטיבציה אצל דור האלפא ללמידה הוא הסקרנות. עד כמה זה מסקרן אותי, ועד כמה מורה בכיתה או חוויית הלמידה עוררה או גירתה את הסקרנות של למידה. ואז נכנסים למצב פלואו בתהליכי למידה.

מוריה

זאת אומרת שסוף הסקרנות שלהם הוא יותר גבוה, צריך לעבוד יותר קשה כדי לייצר את הסקרנות, הם משתעממים יותר מהר. בהחלט.

גלית

וואו, מושג שעמום, זה אחד הנושאים הכי מרתקים בהסתכלות על דור האלפא.

מוריה

אז בואו נחבר אותו רגע לבית הספר, כי דיברנו עכשיו באופן כללי מה יקרה איתם מבחינת העסוקתית, לא דיברנו מה קורה איתם בבית, שזה גם נתון מעניין. אבל איך כל זה משפיע על מה שקורה בתוך בית ספר? מה האתגרים החינוכיים הייחודיים שיש לנו לדור הזה?

גלית

אם אנחנו נשאל את ילדי דור האלפא איך היה, אז רוב הסיכויים שהתשובה תהיה משעמם.

לביטוי משעמם יש שתי סיבות שבגללם דור האלפא השתמשו בו. אחת, זה באמת היה משעמם.

היה איטי מדי

מוריה

אפשר לשים את זה על שתיים, מהירות כפולה.

גלית

בדיוק.

היה חד מימדי, כי רק שמעתי את המורה מדברת ולא ראיתי איזשהו ויזואלי, לא הייתי מעורבת בתהליך הלמידה, לא הפעיל אותי, לא לקחתי חלק, לא היה איזשהו דיאלוג, זו סיבה אחת. הסיבה השנייה זה שכאשר ילדי דור האלפא נתקלים בקושי, הם לעתים נוטים להגיד משעמם והעניין של התקלות בקושי והברכה של ילדי דור אלפא כאשר הם נתקלים בקושי לבצע משימה אחרת או לגירוי אחר או לכל דבר אחר היא בעצם מפתחת אכזיות התמודדות נמוכים יותר ממה שראינו אצל דור הבייבי בומרס או אצל דור האיקס בנושא של התמדה מחוברות ואינגייג'מנט לאורך זמן

כוחות התמודדות, חוסן נפשי בסיטואציות שהן יכולות להיות מאוד בסיסיות ורגילות, והן יכולות להיות גם דברים הרבה הרבה יותר מורכבים, חוויות חברתיות או חוויות רגשיות שאנחנו פוגשים בגיל היסודי, היא מאוד מקשה לילדי דור האלפא להתמודדות יותר מאשר בדורות הקודמים.

מוריה

אותו מושג שנקרא גריט, שדורש בעצם התמדה ומסוגלות, ועבודה קשה במובן מסוים, חסרה אצלם.

גלית

בהחלט.

מוריה

הגריט מדבר על נחישות, ולא רק על התמדה.

גלית

בואי ניקח לדוגמה את ילדי דור האלפא, שהם יצירתיים בטירוף, כמו שראינו את סיוון קודם, והם יכולים להעלות אינספור רעיונות ופתרונות לאיזושהי סוגיה או לאיזושהי בעיה, הקושי שלהם זה לקחת רעיון אחד, ולהתמיד איתו לאורך זמן, ולהמשיך איתו לאורך זמן, ולהתמודד שם עם תסכולים, ועם חוויית הכישלון אם היא קורית. ולפתח את הכוחות והיכולות, להמשיך להיות נחוש, להתמיד באותו רעיון, או נחוש להתמיד באותו עיסוק, או מערכת יחסים, או משימה

מוריה

זה התפקיד שלנו כאנשי חינוך? ליצר את החוסן הזה אצל התלמידים בדור האלפא?

גלית

בהחלט.

קודם כול, התפקיד שלנו הוא לא לוודא אותם ברגע שהם אומרים משעמם, או ברגע שאנחנו חווים שהם באיזשהו תסכול או קושי.

מוריה

אבל לא בלונה פארק, בית ספר הוא לא לונה פארק.

גלית

בהחלט.

וברגע שאנחנו מאפשרים לשהות בשעמום, או לשהות בתסכול, או לשהות בחוויית הריק שאנחנו חווים כרגע, אנחנו בעצם עוזרים לילדי דור האלפא להתמודד עם הרבה אתגרים שהם מתמודדים איתם ביום-יום בתוך בית הספר היסודי, ולא רק מכינים אותם לחיים.

מוריה

וזה לא רק אתגרים לימודיים, נכון?

גלית

בהחלט.

מוריה

מה עוד יכול להיות? אתגרים רגשיים?

גלית

אתגרים חברתיים גם, כן. חד משמעית.

מוריה

כל הסיפור של התפרצויות קשור לתהליך הזה של חוסר יכולת להתמודד, נכון?
קשור ולא רק, אנחנו רואים פער יותר גדול בין היכולות הקוגניטיביות של ילדי דור האלפא לבין
היכולות הרגשיות, מאשר מה שראינו למשל בדור הזד.
הפער הזה קורה בגלל שיש להם, כמו שאמרנו קודם, יכולות קוגניטיביות מאוד מאוד גבוהות,
אבל מבחינה רגשית הם נמצאים במה שאנחנו צופים שהם יהיו בגיל... וקצת מזכיר את מה
שמדברים על מכוננים.

גלית

כלומר?

מוריה

שהרבה פעמים אומרים על ילד מחונן, שאחד מהקשיים זה שיש פער בין היכולות הקוגניטיביות
שלו לבין האופן שבו הוא מתנהג מבחינה רגשית. אמרו לי פעם באגף מחוננים שילד בן 14
מחונן, הוא נראה כמו ילד בן 18 כשהוא פותר תרגילים, או בין ילד בן 20 כשהוא מתעסק
במחשב, אבל הוא מתנהג כמו ילד בן 14 כשהוא רוכב כל אופניים, לפעמים הוא מתנהג כמו ילד
בן 8 כשהוא לא מקבל את מה שהוא רוצה.

גלית

זה בדיוק זה. והפער הזה הוא מאוד מבלבל, כי אנחנו מצפים בגלל היכולות הקוגניטיביות,
היכולות השפתיות להמשיג את החוויה הרגשית או החברתית שהם חווים כרגע, לא בגלל
שהם באמת יודעים להמשיג את החוויה, אבל היכולת הוורבלית היא הרבה יותר מפותחת
ממה שראינו בדורות קודמים. והוא מביא לתסכול מאוד גדול, להתקפי זעם או התפרצויות, או
קושי בוויסות רגשי, או קושי בוויסות עצמי, שלא ראינו בקרב דורות קודמים. והתפקיד שלנו
כאנשי חינוך הוא לעבוד יותר על פיתוח מיומנויות חברתיות ורגשיות, לתווך את הרגש, להקנות
כלים להתמודד, לפתח חוסן, כמו שאמרת קודם, הרבה הרבה יותר מאשר הידע.

מוריה

זאת אומרת חלק מהתפקיד שלנו זה לא בהכרח לייצר הרבה מאוד עניין, שזה חשוב, אני לא ממעיטה בערך, אבל גם ללמד את התלמיד במקביל להתמודד עם סיטואציות שבהן זה לא נע בדיוק לפי הקצב שהוא רגיל לפי התהליך הזה. זאת אומרת יש כאן איזה משהו הדדי בשני הדברים האלה.

והרבה מאוד מהדברים שדיברת, גם ההיבט של התסכול או החוסן או השעמום אפילו, נובע מאותו פער שדיברת עליו, בין היכולות הקוגניטיביות ליכולות הרגשיות והחברתיות. הוא נובע גם מכך שילדי דור האלפא רגילים לקלוט גירויים בסביבה, דרך ויז'ואל, דרך הנראות שלהם, כן?

גלית

אני לא מדברת רק על משקפי VR או על נוכחות כל הזמן בעולם הדיגיטלי, אלא בכלל ההתבוננות על העולם היא בעיקר דרך האסטרטגיה של לראות את הדברים. אמר גם שהם יצירתיים, נכון? ויזמים.

מוריה

זה בא לידי ביטוי בתוך הלמידה? זה משהו שעם המידע הזה אנחנו יכולים לעשות משהו בתוך בית הספר? בהחלט. אם למשל אנחנו רוצים לאמץ שיטות למידה כמו למשל PBL, או כמו למשל למידה בבנות קטנות, או כמו למשל למידה חוץ-כיתתית, שאלה הם בעצם סוג של שיטות שמבוססות תפיסה של השטח היררכיה ואומרות גם אני יודע כמורה וגם אתם תלמידים יודעים כתלמידים כילד שלם. ויש יותר איזון במקום של יצירת התוכן לבין המקום שבו אנחנו צורכים את התוכן. וברגע שהאיזון הזה יותר מתקיים זה מאפשר גם לילדי דור האלפא להיות יותר מעורבים בלמידה זה אפשר גם לילדי דור האלפא לבטא את היזמות והיצירתיות שזה חלק מה dna של פרדיגמה של דור האלפא. ומביא אותנו בסופו של דבר להתמקד כאנשי חינוך בחלקים החברתיים והרגשיים, כי פחות על הזמן הנחיה שלנו להקנות ידע, אלא יותר להתמקד במיומנויות חברתיות ומיומנויות רגשיות.

מוריה

וצריך לעודד אותם ליצור תוכן, נכון?

גלית

וואו, בואי נדבר רגע על יצירת תוכן.

כי יצירת תוכן זה אחד המאפיינים הבולטים, עוד מאפיין בולט שקשור לילדי דור האלפא, והתחיל להתפתח מאוד בקרב ילדי דור הזד, מאוד מתקופת ילדי דור הזד. אז יצירת תוכן זה אומר היכולת שלי לבטא את האמונות, את הידע, המחשבות שיש לי, ובמילה אחת לבטא את עצמי. דור האלפא חיים במציאות שמאפשרת להם לבטא את עצמם כל הזמן, בין אם זה במדיות החברתיות, ובין אם זה בסגנון שיטת ההורות של הורי דור ה-Y והורי דור ה-X שמשנתנה, שמנסה להבין יותר מה אתם רוצים, מה אתם צריכים. והיכולת ביטוי הזו מובילה אותם להיות יותר יוצרי תוכן מאשר צורכי תוכן.

מוריה

זאת אומרת, עצם העובדה ששואלים את הילדים כל הזמן, למה אתם זקוקים, מה אתם צריכים, גורם להם לבטא את עצמם יותר, ואז כל ביטוי כזה הוא סוג של יצירת תוכן?

גלית

בהחלט.

מוריה

זוהי הסיבה שכל ילד שני מקליט בטיק טוק את כל הגיגיו ומייצר תוכן של סרטונים קצרים של 5, 6, 7 פעמים ביום?

גלית

חלק מזה.

מוריה

למה?

גלית

כי הרצון לבטא וליצור תוכן, אנחנו רואים שזה לא קיים רק אצל אוכלוסיות שהן חשופות לטכנולוגיה, אלא גם אוכלוסיות שלא חשופות לטכנולוגיה. הרצון לבטא וליצור תוכן. זה יהיה

מאוד מעניין לראות איך הכניסה של הבינה מלאכותית עם כל הצ'אט בוטים למיניהם רובי הרובוט צ'אט gpt בארד של גוגל כאן כל כל הג'נרטיב איי.

מוריה

מה את חושבת יקרה עם זה?

גלית

ההשערה שלי זה שאם יש טכנולוגית איי איי שיכולה לג'נרט עבורי את המידע זה יביא דור אלפא לנסות לחפש איך הם יכולים להיות יותר בעלי ערך. ולהביא יותר את עצמם ואת אחותם שהם יכולים להשאיר מאשר בדורות הקודמים. זה אתגר מאוד מאוד גדול, לנסות לראות איך בתוך הסטרימינג המטורף של מידע, שכל הזמן מגיע לפתחינו בכל דרך שלא תהיה, איך אנחנו יכולים לבלוט ולהביא את הערך הייחודי שלנו. זאת אומרת, הערך והמשמעות שלי, בהתייחס לאיי-איי, זה כבר לא להביא ידע, שהידע הולך ופוחת לאורך השנים, אבל עכשיו זה בא לידי ביטוי בצורה מטורפת, זה לא להביא ידע, אלא לבטא את עצמי, להביא את הפנימי שלי.

בהחלט, וזה אפילו יותר מזה.

כי טכנולוגיית איי-איי מג'נרטות, זאת אומרת, הן חוללות עבור איך היא ידע, בהתאם לפרומפט, בהתאם לשאלה, בהתאם למילים שאת מכניסה לתוך הפרומפט או לתוך השאלה, והטכנולוגיה ג'נרטה, זאת אומרת היא חוללה עבורך הקשרים בין מידעים שונים. עכשיו, קיבלת איזשהו טקסט או קיבלת איזושהי תשובה. עכשיו, איך תיצקי את הכל המיוחד שלך בתוך התשובה הזו? זו שאלה מאוד מורכבת.

בפדגוגיה מוטת עתיד יש שישה עקרונות.

אחד העקרונות הוא זהות מתכללת. והמשמעות של זהות מתכללת היא ההבנה שלנו במה אנחנו חזקים ובאיזה אופן אנחנו מבטאים את עצמנו בצורה הטובה ביותר. הביטוי זה לא איך שאני מתנסחת כרגע, אלא איך אני מביאה את עצמי ואת היכולות המיוחדות שלי לעולם הזה. זאת שאלה שאני עסוקה בה היום,

מוריה

את אומרת שילדים בגלל שש עסוקים בזה?

גלית

הם עסוקים בזה, וכדי שהם יוכלו להתנהל במציאות שבה אנחנו חיים, והיא ממשיכה להתפתח בצורה אקספוננציאלית מטורפת, זה צריך, זה צו השעה כדי לשרוד ולהתמודד עם הדברים שככה מגיעים לפתחנו ומשתנים.

מוריה

אמרת שהם לומדים דרך היבטים חזותיים ויזואליים.
גם לזה יש השלכה על תחום הלמידה בבית הספר, אני מניחה.

גלית

בהחלט. בהחלט, המורה השלישי או סביבת הלמידה... המרחב. יש לה תפקיד מאוד מאוד משמעותי בחוויית הלמידה של ילדי דור אלפא. סביבה שהיא נטולת גירויים עבור ילדי דור האלפה, אפילו החוויה של מה תלוי בקירות בכיתה. או אם אנחנו בצורת למידה של M21 ואנחנו יושבים בכל מיני צורות למידה שונות, מה נמצא במרחב, איזה גירויים, כל החלק הוויזואלי מאוד מאוד משפיע על רמת המעורבות והמחבורות של ילדי דור האלפה ללמידה. ככל שיש יותר, כך רמת המעורבות היא הרבה הרבה יותר גבוהה.

מוריה

זה לא סיפור של מצגת מולטימדיה או מצגת פאורפוינט. זה הרבה יותר עמוק.

גלית

בהחלט הרבה יותר עמוק.

מוריה

לאן זה לוקח אותך העומק הזה?

אני אגיד לכם מה אני חושבת כרגע. סיפור שסיפרתי השבוע גם באגף. קרוב משפחה שסיפר שהבן שלו, הוא ילד בכיתה ד', והוא חובב היסטוריה. והיסטוריה לא לומדים מכיתה ד', היסטוריה לומדים רק מכיתה ו'. ואותו אב הגיע לבית ספר ואמר למחנכת של הכיתה, הבן שלי מאוד אוהב היסטוריה, בואי ניצור לו תוכנית אישית. ואני אעבוד אתו גם בבית, רק תדריכו אותי, אני לא מורה, אני בא מתחום ההייטק, מורה אני לא, אבל אני כאן. אז המורה אמרה לו, זה רעיון נהדר, אולי הוא יכין מצגת לכיתה. ואז הוא אמר, בסדר, והלך לסגנית מנהלת בית הספר שאחראית הפדגוגיה בבית הספר אמר, תקשיבי, הבן שלי אוהב מאוד היסטוריה, אני רוצה לייצר איתו איזושהי למידה אישית.

והיא אומרת לו, זה רעיון נהדר, אולי הוא יכין מצגת לכיתה. אני יכולה גם לחסוך את מה שענתה לו המנהלת על אותה הבקשה. הייתה הבנה לא נכונה של מה הילד הזה זקוק. וגם אם הוא היה מביא מצגת לכיתה, זה צריך להיות סוף של תהליך, ולשים רק כמה תמונות וטקסט, זה לא הסיפור של הוויזואליות שאת מדברת עליה, אני מניחה, וזה גם לא אותה סקרנות שצריך לפתח אצל הילד שאת מדברת עליה. זאת לא סקרנות בשביל להציג משהו לכיתה, זה צריך להיות סקרנות בשבילו עצמו קודם כול, אחר כך שייצר איזה ידע עבור אחרים.

גלית

חד משמעית, זו דוגמה מדהימה שפשוט מתארת את הפערים בדפוסי החשיבה השונים בין בייבי בוורס איקס, שאני מניחה שהצוות החינוכי שייך לדור הזה, לבין הורים מדור הוואי, שאני מניחה שהוא שייך לדור, לבין תלמיד שהוא שייך לדור האלפא. צוות החינוכי אמר, בוא תכין מצגת, מכיוון שבו הצלחת להגיע לאיזושהי ידע, ובוא תנגיש אותו לקבוצת התלמידים שצורכים את הידע, בדרך שאנחנו הכי מכירים, מצגת. היא הייתה מתוך תפיסה של פיקסט מיינדסט. זאת אומרת, אנחנו יודעים איך זה אמור להיראות, ואנחנו לוקחים את הילד בתוך השבילים הללו.

מוריה

תסבירי רק את המושג, טובת מי שלא מכיר.

גלית

אוקיי אז פרופסור קארל דווק הייתה חוקרת שבעצם מצאה שתי צורות שונות של חשיבה והיא קראה להם fixed mindset זאת אומרת חשיבה מקובעת או חשיבה קבועה שהיא ממוקדת בתוצאה או בתוצר שאנחנו רוצים להשיג דפוס חשיבה מתפתח – ממוקד יותר בתהליך. ואנחנו יודעים שהיום, עם ההשתנות המאוד גדולה של משמעות הידע ומשמעות הלמידה, מאוד חשוב שהתלמידים שלנו יפתחו יותר, שאנחנו נביא את התלמידים שלנו לפתח יותר דפוס חשיבה מתפתח. זאת אומרת, אם הצוות היה אומר, מהמם, בוא נשב עם התלמיד, ונבין איזה חלק בהיסטוריה מעניין אותו, ונאפשר לו לחקור את מה שמעניין לו לחקור דרך מוקים, או דרך פודקסטים, או דרך הרצאות עד, או מה שזה לא יהיה, ושהוא יגיע לתוצר שהוא היה רוצה להגיע. אנחנו יכולים כאנשי חינוך להציב שאלה, שאלת חקר, או להחליט לעבוד בשיטת PBL כזו או אחרת, כי ה-P מתחלק ל-5 אופציות שונות. ולזמן הזדמנויות להתפתחות, ולאפשר לאותו תלמיד להגיע לתוצר שהוא רק, אנחנו אפילו לא יכולים לדמיין אותו. את הצעת כאן מגוון, מגוון של אפשרויות.

ואני חושבת שהדור הזה חשוף למגוון מאוד גדול, גם של אפשרויות, גם של טכנולוגיות. אבל גם למגוון של אנשים ומגוון של דורות, אני חושבת, גם. ונראה שמערכת החינוך, זו המערכת היחידה בעולם, שבה שישה דורות שונים נפגשים, מדור הבייבי בומרס, עד לדור הבטא, שעוד לא הזכרנו אותו, שדור הבטא הם בני שלוש ומטה. אנחנו לא יודעים להגיד עליהם כלום, אנחנו כן יודעים שנולד דור חדש, עם ההתפתחות של בינה מלאכותית וכל התחום של הרובוטיקה. והמפגש הזה הוא נקודת מפגש שמאפשרת ליילדי דור האלפא לראות הרבה יותר דעות, הרבה יותר עמדות, הרבה יותר אמיתות. ונשאלת השאלה איך אנחנו מלמדים את ילדי דור האלפא לקבל החלטה ולבחור בתוך המציאות שמזמנת להם כל כך הרבה הזדמנויות ושפע. זה כל כך מורכב. בבית ספר אחד, אני אפילו שמה רגע בצד את הסבא והסבתא, אבל בית ספר אחד מנהל כשהוא עובד. יש לו גם ילדים, אם הוא בית ספר סודי, אז כרגע זה דור אחד, אבל עוד מעט דור הבית הנוסף באורפו, ואז יהיו לו שני דורות באותו בית ספר, ויש לו מורים שחלקם נעים על דורות שונים, וכל אחד מהם הוא צריך להתייחס בצורה קצת נפרדת.

מוריה

כשאני מדברת על הטרוגניות, את הרחבת את הטרוגניות בצורה מדהימה. זו הטרוגניות שהיא הולכת והופכת להיות יותר מורכבת, דרך אגב, שזו הבשורה הפחות משמחת, כי ילדי דור הזאת גם הופכים להיות חלק מצוות המורים. הבשורה הטובה היא שמאוד חשוב להבין שאנחנו נמצאים במציאות שיש בה ריבוי של דעות, תפיסות ופרדיגמות חשיבה שזה יושב על תודעות שונות. וברגע שאנחנו מבינים את זה ואנחנו נתקלים באתגר חינוכי או אתגר ניהולי או שיח בכיתה ואנחנו אומרים, אה, הבנתי.

גלית

זה יושב עמוק יותר, כמו שקרה לי עם נועם שלי, זה יושב עמוק יותר על פערים בין הדורות, ואנחנו עוצרים שנייה, ואנחנו שמים בצד את השיפוטיות ולא אומרים הם חוץ פנים והם חסרי ערכים, ולא יעלה על הדעת שהם מתנהגים ככה ואנחנו ישר הולכים לתקנון ומשתמשים בכל מה שהוחלט שם וזה. אלא אנחנו עוצרים שנייה ונושמים, ואנחנו מבינים יותר לעומק על מה זה יושב, ומוצאים את הגשרים, מוצאים את האיך שיכול להביא אותנו להגיע אל מה שנכון לתקשר או הדרכים וכולי, לתקשר עם כל אחד מהדורות.

מוריה

מבלי לזוטר על הערכים.

גלית

בדיוק כך.

מבלי לוותר על המה שאנחנו כמבוגר אחראי, שאנחנו כאנשי חינוך מאמינים בו, ויודעים שלשם אנחנו רוצים לכוון את הילדים שלנו או לפתח אותם. אחד הדברים שמאפיינים למיטב הבנתי את הדור האחרון, כנראה עוד את הדור שלפניו, זה הסיפור של הגלובליות. הלמידה היום זה לא רק אני והתלמיד שנמצא איתי בכיתה, או המורה, או הבית ספר, זה... להסתכלות הרבה יותר נרחבת. בהחלט, את יודעת, יש נתון מטורף שאנחנו עדים לו לאחרונה, שילדי דור האלפה יודעים את השפה האנגלית יותר מאשר עברית.

אנחנו חושבים על ילדי מדינת ישראל שמסיימים את מערכת החינוך בגיל היסודי, והידע שלהם באנגלית הוא גבוה יותר מאשר הידע בשפת האם.

זאת אומרת, אם ילדי דור האלפא, דרך הטכנולוגיה, יכולים לתקשר עם כל בן אדם ברחבי העולם, בדרך משחק מחשב, או בלשמוע הקלטת טד, או לעקוב אחרי איזשהו יוטיוב שמעניין אותם.

הם נחשפים יותר על השפה האנגלית מאשר על השפה העברית, והאתגר של אוריינות שפתית הוא מקבל משנה תוקף לא רק בגלל נושא צמצום הפערים שאנחנו במערכת מאוד עסוקים בתחום הזה, או לא רק בגלל שכישורי השפה חיוניים להתפתח בשלב הזה ביחס למאפייני הגיל של ילדי היסודי. אלא גם דרך ההבנה שילדי דור האלפא חיים במציאות, שהיא מציאות גלובלית, שיש טשטוש של גבולות, שהוא לא רק בהקשר של לאומים או בהקשר של שפות, הוא גם לא נשען על הגבולות שאנחנו מדברים עליהן, לשים גבולות של דמות סמכות וכולי וכולי, אלא על הבנה שהכל אפשרי. אם יש בעיה, אז אין בעיה, בואי נמצא את הדרך לפתור אותה, הכל אפשרי.

תמיד יהיה מישהו שיידע לתת לי פתרון אי שם בכדור הארץ.

זה טוב, זאת הנחת יסוד שדור ה-baby boomers ודור ה-X לא גדלו איתה בשום צורה, וזה משהו שהוא כל כך מהותי ואימננטי בהבנה של פערים בפרדיגמות החשיבה, כי דור ה-baby boomers ודור ה-X צרכו ידע כשהלכו לספרייה שהייתה פתוחה בין שמונה לארבע, נסגרה הספרייה, נסגר מאגר הידע, דיברו עם דמויות סמכות שנמצאות אצלם בסביבה שזה, מדריך בתנועת נוער, או יכול להיות מורה, או יכול להיות חבר נורא נורא קרוב, או ההורים.

מוריה

הכי גלובלי שאני חושבת עליו, היה להתכתב עם חברים לעט, הייתה לי חברה לעת מהונג קונג. אז למדתי קצת על הונג-קונג מתוך התכתבות.

גלית

וואו, מוריה, אנחנו עוד רגע מגלות שאת בעלת מאפיני של ילדה דור אלפא. והקשר הזה, הפרדיגמה של בכל רגע נתון אני יכולה לצרוך את הידע שאני צריכה לצורך המטרה הספציפית הזאת, זה כבר בסיס אחד שהוא מאוד משמעותי, ובסיס שני שמאוד חשוב להבין ולזכור אותו, זה המגבלות של אין גבולות ליכולת שלי, וזה יושב על הדבר הבולט נוסף אצל מאפיני ילדי דור אלפא, וזה נושא המחוללות. אז נעצור רגע לפני המחוללות ונשמע קול נוסף, כי זה מתחבר.

קול מהשטח

את לא תאמיני למה שאמר לי עכשיו ניב. זאת רותי, מחנכת כיתה ב' והמורה של ניב. במהלך השיעור התקשתי עם ניב שסיים משימה שהוא לא רצה לסיים. טען שהיא משעממת. התפתח ויכוח ואז פתאום הוא נעמד באמצע השיעור לפני כל הילדים ואמר לי את המשפט הבא תקשיבי ותקשיבי לי טוב אם תמשכי להתנהג ככה אני אגיד אותך לאבא שלי ומחר את כבר לא תהיה פה.

מוריה

זאת חוללות?

גלית

אם נסתכל על זה מבחינה שיפוטית, אנחנו נגיד שזה חוצפה. אם נשים רגע בצד את השיפוטיות וננסה להסביר את הסיטואציה הזו מנקודת מבט של פערים בין הדורות, אנחנו נדבר על חוללות עצמית. לניב יש תחושת חוללות עצמית מאוד גבוהה. חוללות עצמית, באנגלית, self efficacy, מדברת על האמונה שלנו, ביכולת שלנו להשפיע על המציאות ולהשפיע על האחר. אנחנו רואים מבוסס מחקר שאצל ילדי דור אלפא, תחושת החוללות העצמית היא מאוד גבוהה, ביחס למה שראינו בקרב הדורות הקודמים. וכשניב נעמד, הוא נעמד מתוך הרגשה אישית שלו, של אשליית החוללות העצמית.

מוריה

זאת אשליה, זה מה שחשוב להגיד, נכון?

גלית

זה בהחלט מה שחשוב להגיד כאן, וזה אתגר לא פחות חשוב ומהותי מאשר כל האתגרים שדיברנו עליהם קודם, מכיוון שכשיש לי אשליה, שיש לי יכולת להשפיע בכל סיטואציה, מול כל אדם, מול כל דמות סמכות, כמו שאני משפיעה בבית, או כמו שאני משפיעה כשאני אינדיבידואל,

זה מייצר תסכול מאוד מאוד גדול, שמוביל לאותם התקפי זעם, קושי בוויסות עצמי, כל הדברים שדיברנו עליהם קודם, תסכול רגשי מאוד מאוד גבוה אצל ילדי דור אלפא. אנחנו רוצים לייצר עצמך חוללות עצמית, אנחנו חושבים שזו תהיה חוללות עצמית מותאמת למציאות.

אם אצל ילדי דור זה דברנו יותר על העצמה של חוללות העצמית ולייצר הזדמנויות, שהן הזדמנויות שמאפשרות לגלות את הכוחות, את כוחות ההשפעה, לא את כוחות ההתמודדות, אצל ילדי דור אלפא אנחנו רוצים... לעזור להם להיות בסיטואציות שבהם הם מבינים שהחוללות העצמית היא סוג של אשליה. והם צריכים לדעת שיש גבול ל... כן, בהחלט, צריכים עזרה פה.

מוריה

זאת אומרת, הם צריכים לדעת להגיד, קשה לי. והם צריכים לדעת להגיד, לפעמים אני לא יודע, או אני לא מסוגל.

גלית

חד משמעית זה וריאנט נוסף של חוללות עצמית ברעיונות שאנחנו קיימנו עם ילדי דור האלפא כדי להבין אותם לעומק. אחת התשובות שחזרה בכל מיני וריאציות הייתה, אם קשה לי, אני רוצה שיגידו לי שאני צריכה עזרה. אחת התלמידות אמרה. נבין רגע את זה יותר לעומק, אני לא אפנה למבוגר ואגיד אני צריכה עזרה, כי זה לא מתכתב או מתיישב טוב עם הגישה או התפיסה שלי כלפי היכולת שלי להשפיע על המציאות, כלפי החוללות העצמית שלי. אז שמישהו מבחוץ יראה שקשה לי ויבוא ויגיד לי שאני... הנה, כאן אני בשבילך כדי לעזור.

מוריה

שתי מחשבות שעולות לי. מחשבה אחת שבעצם מתייחסת לעובדה שהילד אומר למורה, את לא מוצאת חן ביניי, אני... אני לא אוהבת אותך, כאילו, בתוך ההסתכלות הזאת. כמו שאני עושה ל... כמו שאני עושה בטיקטוק או בכל מיני רשתות. כמו שאת מסירה וכבר לא עוקבת אחרי אותו בלוגר או אותו אינסטגרמר או אותו טיקטוקר, כי... וזה מה שאני עושה עכשיו למורה בתוך הדבר הזה.

והשאלה השנייה שאני רוצה לשאול, ולא נפתח את זה כי זה באמת מאוד ארוך, אבל המחשבה שעולה לי היא, עד כמה אנחנו גם אשמים בדבר הזה, כשאנחנו מגלים דור שכולם נסיכים וכולם מלאכים וכולם כולי יכול, והכול בסדר והכול מצוין, ועוטפים אותם נורא, והם גאוני ומי גאון של אמא, ואז הם לא יכולים להגיד שמשוהו אחר, גם לא כלפי עצמם.

גלית

בהחלט, זה חוזר למה שדיברנו עליו קודם, על מציאות של ריבוי אמיתות, או מציאות של תפוסים, דפוס חשיבה שונים שאנחנו פוגשים, או שהתלמידים שלנו פוגשים, בזירות שונות, פנים אל פנים, לעומת הטכנולוגיה, לעומת ההורים שלנו, לעומת מורה בכיתה, לעומת מנהלת, לעומת כל אדם אחר שאנחנו פוגשים. והתפקיד שלנו היום הוא לעזור להם להבין איך להתנהל בתוך המגוון, המגוון של אינטראקציות, המגוון של הידע ומגוון הטכנולוגיות.

מוריה

ואיך עושים את זה?

גלית

קודם כל, להבין שחלק גדול מהקצרים שאנחנו מתמודדים איתם, או האתגרים החינוכיים שאנחנו מתמודדים איתם, יושבים על פערים בתודעות קולקטיביות, שיושבות על הדורות ששונים, שחלק מהם פרטנו דבר שני, זה למצוא את הדרך, איך ולא להתמקד במה, שעוזרת לנו להגיע אליהם בשפה שלהם ובדרך שמתאימה להם יותר להתחבר. אני אתן דוגמה מדליקה יש מחנכת כיתה ד' שסיפרה לי שכדי להרחיב את אוצר המילים של תלמידים היא עושה איתם תרגיל בתחילת כל שיעור הם צריכים לספר לה על מילה אחת שהיא לא מכירה מהעולם שלהם והיא מרחיבה שתיים שלוש ארבע מילים שהם לא מכירים מהעולם שלה. בסוף החודש יש קהוט שהיא מתחרה למול התלמידים. אז תראי מה הרווחנו כאן. הרווחנו כאן הרחבה של אוצר מילים משתי נקודות מבט, גם של המורה וגם של התלמידים.

יש כאן גישה שהיא גישה של השטחת ההיררכיה, אני לא בהכרח יודעת יותר מכם, אתם לא בהכרח יודעים יותר ממני, ובואו נמצא את נקודת האיזון.

מוריה

יש כאן עוד משהו, המושג ללמד, קצת נמחק פה, יש כאן ללמוד. כולם לומדים.

גלית

זה האריך, או לשאלתך, איך נוכל לגשר על הדורות, הכי מהותי, מכיוון שאנחנו מבינים שהמציאות היא בהשתנות מתמדת, ואם אנחנו כל הזמן פועלים מתוך מיינדסט שלנו, עולם המבוגרים, ושל הילדים שלנו או של התלמידים שלנו, זה המתכון הבטוח להצלחה.

מוריה

אז אנחנו מתקרבים לסיום, ומסר אחד כבר אמרת, וזה מסר של מחוברות. אני חושבת שיש כאן גם אלמנט של התמדה, זאת אמרת, המחוברות הזו צריכה להיות לאורך זמן, נכון? גם ללמד את הילדים להתמיד בתוך התהליך.

גלית

בהחלט, זה נורא נחמד, חוסר התמדה, אולי ממונח שהוא פתאום מדי, זה נורא נחמד אם אני מחליפה עיסוק כל שלוש, ארבע שנים. זה פחות נחמד אם אני לא מסוגלת להתמיד עד הסוף בביצוע משימה, או אם קשה לי לשהות בקונפליקט בתוך מערכת יחסים, ואני עוברת ממערכת יחסים אחת למערכת יחסים שנייה, זה יותר מורכב, ולכן המשימה שלנו היא לעזור לשהות בתוך התסכול זאת אומרת לעזור לילדים לשהות בתוך תסכול, לא לוותר להם כל כך מהר, לא לפחד מזה שהם אומרים קשה לי. התשובה לקשה לי זה לא אז בוא אני אחליף לך משימה, או בוא אני אעזור לך, אלא קשה לי אז בוא נראה איך אתה מתמודד עם הדברים. בוא נחשוב ביחד, איך פותרים, איך מתמודדים, בהחלט.

ההבנה שאנחנו כמלמדים, חשוב שנעשה את השינוי הפרדיגמלי מהמקום של אנחנו מקנים ידע, או אנחנו צריכים להיות בעלי הידע, ולא לדבר... אנחנו מייצרים את הסקרנות. גם לא להגיד, המורה כמנטור, כי אני... שם נשארתי בגישה של אני יודעת יותר ממך, אלא להגיד... כן, להגיד, אני מנטור, אנחנו פה ביחד, לי יש ערך, לך יש ערך, בואו נמצא את נקודת האיזון הנכונה בין הכניית הידע, שאני כמבוגר אחראי יודעת שחשוב ונחוץ שתצא מתוך יום הלמידה עם אותו ידע, שהידע, אני מתכוונת גם אי-אומנויות ולא רק... כן, גם ערכים וכולי, וגם

להכיר את העולם שלך, כי יש לך מה להגיד בעולם הזה. ולשנות את כל הדרך שבה אנחנו לומדים.

מוריה

לא דיברנו על הקשב היום, לא היה לנו זמן, אבל אני מניחה שגם כל הדרך שבה הטיקטוקים, הטיקטוק זה ללמד במנות מאוד קטנות.

גלית

נכון, נכון. דרך הלמידה, אני נוטה להאמין שאסטרטגיות הלמידה או שיטות ההוראה... הנמצאות אצל המורים. ברגע שישתנה משהו בתודעה, בהבנה של בואו נמצא את האיזון בין לצרוך תוכן לבין ליצור תוכן, שם תתחולל חגיגת למידה מטורפת, גם בקרב המורה וגם בקרב התלמיד.

מוריה

ואז תהיה יותר למידה דיפרנציאלית ופרסונלית, אני מניחה. ההבנה שצריך להתאים את זה למאפיינים של הילד.

בהחלט, זה תהיה למידה פרסונלית במיטבה, או למידה דיפרנציאלית במיטבה, כי גם היום מתקיימת למידה דיפרנציאלית בכיתה ההטרוגנית. אבל אם עדיין זה יושב על הנחת יסוד של אני בעלת הידע ואני אקנה את הידע, יותר מ- פחות מ אני שמה בחוץ את היותר מ- ופחות מ- ומדברת ממקום או מלמדת ממקום של השטחת היררכיה, שם אנחנו מגיעים יותר על ילדי דור האלפא.

אז אנחנו מבוגרים האחראים שצריכים לסייע לילדים להיות מחוברים יותר, ללמוד באופן שמתאים עבורם, ולתווך להם את ההיבטים הרגשיים והחברתיים.

סיכמתי את זה נכון?

גלית

מושלם. נהדר סיכום מושלם.

מוריה

תודה רבה, גלית.

זה היה מרתק, מעורר מחשבה, ובעיקר מאוד מאוד רלוונטי.

גלית

תודה ענקית לך, מוריה, על השיחה המרגשת הזו ועל ההזדמנות להגיע לכאן.

מוריה

ולפני סיום, אני רוצה להזכיר שהכלה מתקיימת בראש ובראשונה בתוך הכיתה. והמשאב הגדול ביותר, המשמעותי ביותר, ולכן החשוב ביותר, הוא המורות והמורים ושעות ההוראה שלהם. כדי להעמיק בנושא הפרק, אתם מוזמנים להיכנס למפת הידע שיצרנו באגף, הנקראת נראות את כל הקשת. הקישור מופיע בתיאור הפרק.

אני רוצה להודות למנהלת האגף לחינוך יסודי הגב' חנה ללוש, על הובלתה את הנושא, ולחברותיי ליחידה לטיפול בפרט. אסתר צמח רוזן, הילה ליכט שטרית, סיניה ברק, ורות נצר תורג'מן.

וכמובן, לכל צוות מטח.

תודה לכם על ההקשבה, מקווה שנהניתם.

להתראות בפרק הבא.